

Glosa

do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2012 r., IV CSK 403/11¹

Sąd Najwyższy zasądził w punkcie 2-gim postanowienia od uczestniczki postępowania ... na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

SN na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania od postanowienia Sądu Okręgowego w ... z dnia 6 kwietnia 2011 r., sygn. akt (...) odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania do rozpoznania.

Uczestniczka postępowania – dłużnik administracyjny wywiodła skargę kasacyjną od postanowienia SO wydanego w sprawie o wpis, którą oparła na podstawie przewidzianej w art. 398³ § 1 pkt 7 k.p.c., wnosząc o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania oraz jej oczywistą zasadność. Przyczyn nieważności postępowania upatrywała w pozbawieniu jej możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) mającym wynikać z nierozpoznania podniesionych przez nią w apelacji zarzutów dotyczących prawidłowości wystawienia tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę złożonego w sprawie wniosku o wpis oraz

¹ Niepubl.

prawidłowości jego dokonania. Oczywista zasadność skargi miała wynikać z faktu, że sąd drugiej instancji wbrew „zawartości” akt sprawy i akt księgi wieczystej, wad wniosku o wpis i tytułu wykonawczego stwierdził, iż wpis ten został dokonany zgodnie z prawem.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawca – Skarb Państwa, reprezentowany przez Urząd Skarbowy w Bytowie zastąpiony w postępowaniu kasacyjnym przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa – wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie od skarżącej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

W wyniku rozważań Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że nie doszło do nieważności postępowania, gdyż skarżąca nie została pozbawiona możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) i dlatego, nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania merytorycznego, SN orzekł, jak w punkcie 1) sentencji postanowienia stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania ze skargi SN orzekł, powołując się jedynie na regulację z art. 520 § 2 zw. z art. 398²¹ i 391 § 1 k.p.c.²

Komentarz do ww. orzeczenia ograniczony został jedynie do przytoczonego dosłownie na wstępie rozstrzygnięcia SN zawartego w punkcie 2) sentencji postanowienia dotyczącej kwestii ubocznej i następczej w stosunku merytorycznego rozstrzygnięcia, tj. do rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego.

Na wstępie trzeba zauważyć, że Sąd Najwyższy orzekł w sprawie wieczystoksięgowej zainicjowanej przez wnioskodawcę Skarb Państwa – Urząd Skarbowy w Bytowie przy uczestnictwie skarżącego dłużnika administracyjnego X o wpis hipoteki przymusowej zwykłej. Po drugie, podkreślić należy, że skargę kasacyjną wnosi się przeciwko prawomocnemu orzeczeniu sądu powszechnego II instancji. Po trzecie, warto zwrócić

² Przepisy zastosowane przez SN, a odwołujące się do zastosowania analogii stanowią:

• art. 398²¹ k.p.c. Jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji, z tym że skargę kasacyjną cofnąć może również sama strona, a termin na sporządzenie uzasadnienia orzeczenia przez Sąd Najwyższy wynosi miesiąc.

• art. 391 § 1. Jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Przepisy art. 194-196 i 198 nie mają zastosowania.

uwagę, iż w sprawie, w której zapadło głosowane orzeczenie, w ogóle nie doszło do merytorycznego rozpoznania w instancji kasacyjnej wniesionej skargi, że przedmiotowe orzeczenie zostało wydane w trybie tzw. przesądu mającego charakter weryfikacyjny z powołaniem się wprost na normę procesową z art. 398⁹ § 2 k.p.c. – pkt. 1) sentencji ww. postanowienia. Po czwarte, SN powołał się na art. 520 § 2 k.p.c., nie interesując się charakterem sprawy o wpis hipoteki przymusowej (praktycznie brak uzasadnienia tego rozstrzygnięcia) przez co – jak wnosić należy – potraktował ją jak zwykłą inną sprawę procesową, co – zauważyć należy *a priori* – jest wadą proceduralną w każdym przypadku, a nadto stanowi odstępstwo przynajmniej literalne od istoty rozstrzygnięcia o kosztach w postępowaniach nieprocesowych.

Warto więc odwołać się do głosu doktryny prawa, który bardzo lapidarnie i jednocześnie bardzo przejrzyście i trafnie oddał istotę orzekania o kosztach postępowania w sprawach nieprocesowych w ogólności, nie odnosząc się do postępowań wieczystoksięgowych. P. Telenga zauważył, że³:

- w postępowaniu nieprocesowym nie ma „pojedyńku” dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1); przeciwnie, z treści całego art. 520 wynika, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi; dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika; najwłaściwsze wydaje się, aby w tych wypadkach sąd z urzędu w ogóle nie orzekał o zwrocie kosztów między uczestnikami i nie zamieszczał w sentencji postanowienia rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ponieważ uznać należy, że art. 520 § 1 wyłącza zastosowanie normy z art. 108 § 1; podzielenie tego stanowiska oznacza, że ewentualny wniosek o uzupełnienie postanowienia na podstawie art. 351, jak również sam wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów są bezzasadne; negatywnie należy ocenić praktykę, zasadnie

³ P. Telenga, *Komentarz aktualizowany do art. 520 Kodeksu postępowania cywilnego*, LEX 2012, t. I i II.

zakwestionowaną w orzecznictwie (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116) zamieszczania w sentencji postanowienia oddzielnego punktu o „wzajemnym zniesieniu kosztów postępowania między uczestnikami” lub zamieszczania rozstrzygnięcia powtarzającego treść art. 520 § 1; jeżeli jednak w toku postępowania strona zgłosi wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania nieprocesowego, sąd, uznając za stosowane nie odstępowanie od zasady z § 1 art. 520, wniosek taki powinien oddalić⁴;

- wyjątkowo, jeżeli uczestnicy

- a. albo w różnym stopniu byli zainteresowani wynikiem postępowania,

- b. albo interesy ich były sprzeczne,

sąd może orzec

- na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 520 § 2) lub

- na zasadzie zawinienia (art. 520 § 3);

ponadto w postępowaniu nieprocesowym odpowiednie zastosowanie mogą znaleźć przepisy dotyczące zwrotu kosztów procesu (m.in. art. 99, 104, 106, 110).

To podejście interpretacyjne wskazuje, iż w postępowaniu nieprocesowym nie powinno się w ogóle orzekać o kosztach postępowania, jeżeli sąd nieprocesowy stanął na stanowisku opartym na regulacji z art. 520 § 1 k.p.c. Jest ono oczywiście trafne, ponieważ rzeczywiście należy odróżnić postępowanie *stricte* sporne, a więc procesowe, od postępowania nieprocesowego, które z zasady, z założenia dokonane przez

⁴ W tym miejscu trzeba zwrócić uwagę, że w doktrynie zwrócono także uwagę na możliwość wydania literalnie dwóch różnych rozstrzygnięć przesądzających jednoznacznie tę samą kwestię, tj. odmowy zastosowania przepisów § 2 lub 3 art. 520 k.p.c. Jeżeli jeden lub więcej uczestników zgłasza wnioski o zasądzenie kosztów, czyli dążą do odstąpienia od reguły z art. 520 § 1 k.p.c., sąd powinien te wnioski oddalić (por. postanowienie SN z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 498/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116). Jeżeli jednak wyda w takiej sytuacji rozstrzygnięcie, w którym stwierdzi, że każdy z zainteresowanych ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, to jest rzeczą zrozumiałą, że tym samym nie zostały uwzględnione wnioski uczestników o zastosowanie w sprawie art. 520 § 2 k.p.c. (A. G ó r s k i, L. W a l e n t y n o w i c z, *Komentarz do art. 520 Kodeksu postępowania cywilnego*, LEX. Autorzy uważają, że z logicznego punktu widzenia należy zaakceptować obie propozycje, bowiem żadna z nich nie zamyka drogi do sądu II instancji, lecz wręcz przeciwnie, pozwala poddać je nadzorowi judykacyjnemu, co z kolei jest zgodne z istotą rozstrzygnięcia o kosztach procesu czy innych postępowań cywilnych – arg. z art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c.

ustawodawcę nie jest sporne, a nawet wcześniej nazywane było postępowanie niespornym. Oczywiście w ramach poszczególnych spraw nieprocesowych mogą zaistnieć sytuacje sporne – i w odróżnieniu od procesu – spory te nawet mogą zaistnieć między nie tyle między dwoma, lecz także między wieloma uczestnikami, których liczbę w każdym wypadku – z zastrzeżeniem postępowań wieczystoksięgowych (art. 626¹ § 2 i art. 626² § 5 k.p.c.⁵) – limituje istnienie interesu prawnego w rozumieniu art. 510 § 1 i 2 k.p.c.⁶ Przepis art. 520 § 1 k.p.c. to zasada w postępowaniu nieprocesowym. Z logicznego punktu widzenia w ramach wykładni literalnej wyłącza jako *lex specialis* stosowanie art. 98 § 1 k.p.c. z jednym wyjątkiem dotyczącym rozstrzygnięcia, co należy rozumieć jako „koszty niezbędne”. Od tej zasady przepisy art. 520 § 2 i 3 k.p.c. stanowią wyjątki. B. Dobrzański – jeden z twórców kodeksu postępowania cywilnego – podkreślił, iż jeżeli w sprawie chociażby jeden uczestnik postępowania zażąda zwrotu kosztów w sposób przewidziany w art. 109 k.p.c., to sąd – jeżeli nie dopatrzy się podstaw do zastosowania § 2 i lub 3 art. 520 k.p.c. – powinien jednak w sentencji orzeczenia kończącego postępowanie w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.) orzec, że uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Przepis art. 520 § 2 k.p.c. wyklucza stosowanie art. 100 k.p.c., a jego przesłankami są różny stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania lub też sprzeczność ich interesów. Tylko w § 3 art. 520 k.p.c. przewidział ustawodawca przesłankę różnego stopnia zainteresowania uczestników postępowania wynikiem postępowania⁷.

Postępowania nieprocesowe zarówno kodeksowe (uregulowane w kodeksie postępowania cywilnego), jak i pozakodeksowe (jak wyżej wskazane) mogą mieć przebieg także sporny. Przykładowo w praktyce sądowej można spotkać sprawę wniosku o uwłaszczenie, gdzie jeden

⁵ Por. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 15 marca 2006 r., III CZP 106/05 (OSNC 2006, nr 10, poz. 160, Wokanda 2006, nr 4, poz. 1, Biuletyn SN 2006, nr 3, poz. 6, LEX 172361).

⁶ B. Dobrzański, M. Lisiecki, Z. Resich, W. Siedlecki, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 1969, *Uwagi wstępne do przepisów ogólnych postępowania nieprocesowego*, s. 732 i nast.

⁷ B. Dobrzański, [w:] B. Dobrzański, M. Lisiecki, Z. Resich, W. Siedlecki, *Kodeks postępowania...*, s. 785 i 786.

z przesłuchanych świadków wytacza odrębną sprawę o zasiedzenie tej samej nieruchomości, wskazując jako uczestników osoby występujące w sprawie o uwłaszczenie (kwestia połączenia spraw jest oczywista – arg. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 219 k.p.c.). Ponadto często uczestnicy spierają się w sprawach o rozgraniczenie, o ustanowienie służebności drogi koniecznej, o podział majątku, dział spadku itd. Jedynie w tego typu spornych sprawach sądy oraz uczestnicy postępowań mogą stać się adresatami norm wynikających z art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Postępowanie o wpis lub wykreślenie hipoteki, także przymusowej, jest postępowaniem nieprocesowym – wieczystoksięgowym. To powoduje, iż konieczne jest uwzględnienie specyfiki tego postępowania – dotyczącego rzeczy – na tle innych uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego postępowań nieprocesowych, w tym z zakresu prawa rzeczowego (art. 606 i nast. k.p.c.), a także pozakodeksowych.

Cechy postępowania o wpis lub wykreślenie stały się przedmiotem zainteresowania Trybunału Konstytucyjnego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 lipca 2007 r. stwierdził, iż sąd, rozpoznając wniosek o wpis, nie rozstrzyga jednak sporów prawnych. Merytoryczna kontrola rozstrzygnięć, odzwierciedlonych w dokumentach stanowiących podstawę wpisu, podlega ocenie w trybie określonym innymi przepisami prawa, a nie w trybie postępowania wieczystoksięgowego⁸ Z kolei wydając postanowienie z dnia 27 lipca 2010 r., SN wyraził identyczny pogląd prawny, iż w sprawie o wpis hipoteki przymusowej nie występuje sprzeczność interesów w rozumieniu art. 520 § 2 k.p.c., w związku z czym ma zastosowanie zasada, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie⁹. Orzeczenie to jest diametralnie sprzeczne z głosowanym punktem 2) sentencji postanowienia, a mimo to SN w uzasadnieniu komentowanego rozstrzygnięcia w ogóle nie odniósł się co do tej różnicy w stosowaniu prawa przez samego siebie. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 lipca 2010 r. SN wskazał, iż:

• zasadą jest, że w postępowaniu nieprocesowym każdy biorący w nim udział ponosi koszty z nim związane (art. 520 § 1 k.p.c.); wynika z niej, że zwrot kosztów może być pomiędzy uczestników postępowania nie-

⁸ SK 1/06 (OTK-A 2007, nr 7, poz. 73, LEX 299959).

⁹ II CZ 54/10 (OSNC-ZD 2011, nr 2, poz. 33, LEX 818761).

procesowego orzeczony tylko wtedy, gdy ich prawa lub obowiązki względem przedmiotu sprawy są nawzajem sprzeczne; przeciwstawność taka przedstawia się różnie – w zależności od przedmiotu sprawy – a w niektórych postępowaniach w ogóle nie występuje; w tym ostatnim wypadku, bez względu na to, jakie stanowisko procesowe prezentowali zainteresowani w jej toku i jak kończyły się poszczególne stadia, w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie istnieje podstawa do zastosowania wskazanej zasady z tego względu, że zawarte w art. 520 § 2 i 3 wyjątki nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający. Innymi słowy, przepisy te nie mogą być stosowane wtedy, gdy w sprawie nie występuje sprzeczność praw lub interesów wnioskodawcy i uczestników;

- ze względu na to, że w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2001 r., nr 124, poz. 1361 ze zm.) brak odmiennych uregulowań w przedmiocie kosztów, wbrew stanowisku zawartemu w zażaleniu, w sprawie miał zastosowanie art. 520 k.p.c.; dopiero, gdy w postępowaniu nieprocesowym, ze względu na jego nietypowy charakter, okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia o kosztach nie mieszczą się w hipotezach art. 520 § 1, 2 i 3 k.p.c., znajdując odpowiednie zastosowanie (art. 13 § 2 k.p.c.) reguły dotyczące zwrotu kosztów procesu (por. uchwałę SN z dnia 8 lipca 1987 r., III CZP 37/87, OSNCP 1988, nr 10, poz. 138);

- w judykaturze zostało wyjaśnione, że w sprawie o wpis hipoteki przymusowej nie występuje sprzeczność interesów pomiędzy żądającym wpisu wnioskodawcą a uczestnikami (por. uchwałę SN z dnia 15 stycznia 1973 r., III CZP 96/72, OSNC 1973, nr 9, poz. 146); w takiej sprawie ma zastosowanie zasada wyrażona w art. 520 § 1 k.p.c. i brak podstaw do stosowania wyjątków uregulowanych w art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Orzeczeniu w glosowanej części towarzyszy praktycznie brak uzasadnienia w rozumieniu normy z art. 13 § w k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. (stosowanie wprost). Nawet powołując podstawę prawną komentowanego rozstrzygnięcia, SN nie odwołał się ani do normy z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., ani też do konkretnych przepisów o wynagrodzeniu adwokata, do których wprost odsyła art. 99 k.p.c.¹⁰

¹⁰ Por. art. 43 ust. 1a ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. z 2005 r., nr 169, poz. 1417 ze zm.).

Powyższe orzeczenie nie jest odosobnione w dorobku Sądu Najwyższego. Wydając wcześniej postanowienie z dnia z dnia 25 lipca 2001 r., stwierdził, że w postępowaniu wieczystoksięgowym nie są rozpoznawane jakiegokolwiek spory z zakresu własności (ani w charakterze przesłanki, ani samego rozstrzygnięcia), prowadzące Sąd do konkluzji, że dokonanie wpisu zgodnego z wnioskiem doprowadzi do niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym¹¹. Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 marca 2011 r. SN zauważył, że wpis hipoteki ma charakter konstytutywny, ale prawo powstałe przez ten wpis jest akcesoryjne względem wierzytelności, którą zabezpiecza. Postępowanie wieczystoksięgowe prowadzące do wpisu lub wykreślenia hipoteki nie służy rozstrzygnięciu sporu o wierzytelność zabezpieczoną hipoteką. Spór o tę wierzytelność oczywiście może być rozpoznawany poza postępowaniem w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, a ustalenie, że wierzytelność nie istniała lub nie istnieje, będzie przesłanką oceny, czy wpis hipoteki odpowiadał lub odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu¹².

Identyczne stanowisko od lat eliminujące możliwość rozpoznawania sporów w postępowaniach wieczystoksięgowych w sposób bardzo stanowczy i jednoznaczny prezentuje St. Rudnicki – jeden z faktycznych twórców ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Jego zdaniem ta kwestia po prostu przekracza kognicję wieczystoksięgową uregulowaną w – art. 626⁸ § 2 k.p.c., który stanowi, że rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej¹³. Oznacza to, że ustawodawca zastrzegł tzw. ograniczoną kognicję sądu wieczystoksięgowego tylko do tych elementów, co podkreślił jeszcze słowem „jedynie”, i dlatego taki sąd nie może prowadzić postępowania w szerszym zakresie¹⁴.

¹¹ I CKN 233/99 (LEX nr 52349); por. też postanowienie SN z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 109/01 (LEX 137541).

¹² I CSK 340/10 (LEX nr 785271).

¹³ St. Rudnicki, *Komentarz do ustawy o księgach wieczystych i hipotece*, Warszawa 1996, *Komentarz do art. 10*, s. 49; St. Rudnicki, *Ustawa o księgach wieczystych i hipotece. Przepisy o postępowaniu w sprawach wieczystoksięgowych. Komentarz*, Warszawa 2004, t. VI do art. art. 626⁸.

¹⁴ Por. szerzej – W. Sługiewicz, *Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2006 r. IV CK 361/05*, Rejent 2007, nr 10, s. 114 i nast.

Nasuwa się więc oparty na wykładni literalnej dosyć oczywisty i jednoznaczny wniosek, że wykluczenie możliwości rozpoznawania sporów *ex lege* w postępowaniu wieczystoksięgowym eliminuje co do zasady w ogóle możliwość stosowania regulacji zawartych w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Konkluzja ta wsparta musi być także tym, iż dokonując wpisu lub wykreślenia w księgach wieczystych bez względu na technikę ich prowadzenia (postać papierowa czy informatyczna), sąd wieczystoksięgowy w ogóle we wpisie lub wykreśleniu nie zamieszcza rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (art. 520 k.p.c.). Nie ma i nie było nigdy ani prawnej, ani technicznej ku temu możliwości, choć na pierwszy rzut oka wydawać by się mogło, iż wpis hipoteki przymusowej dowodzi istnienia możliwości rozpoznawania spornych kwestii w tym postępowaniu. Jeżeli więc w wypadku dokonywania wpisu lub wykreślenia sąd wieczystoksięgowy nie może orzekać o kosztach postępowania, to tym samym wykluczone musi być orzekanie w tej kwestii w wypadku wydania postanowienia oddalającego wniosek o wpis lub wykreślenie, co z kolei dalej przesądza, iż w wypadku orzekania postanowieniem w postępowaniu wieczystoksięgowym w jakiejś innej kwestii (niemerytorycznej) tym bardziej wykluczone jest, co do zasady, zamieszczanie rozstrzygnięć czy wydawanie odrębnych orzeczeń co do kwestii kosztów postępowania (w tym zwrotu) na zasadzie art. 520 § 1, 2 i 3 k.p.c. Nie ma także żadnych jurydycznych argumentów przemawiających za tym, aby w postępowaniu kasacyjnym, w tym w ramach ww. przesądu, jaki miał miejsce w sprawie, w której wydane zostało glosowane rozstrzygnięcie, można było abstrahować od dominującej zasady postępowania wieczystoksięgowego. Zdaniem autorów tego komentarza należałoby podzielić ww. stanowisko P. Telengi, adoptując je na potrzeby postępowania wieczystoksięgowego, iż sąd wieczystoksięgowy na gruncie obowiązującego prawa procesowego z uwagi na specyfikę tego postępowania w ogóle nie orzeka o zwrocie kosztów między uczestnikami w przypadku wpisu lub wykreślenia, a także nie zamieszcza w sentencji postanowienia rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Nasuwa się więc jeszcze dalej idąca konkluzja, a mianowicie – wychodząc już poza ramy komentowanego orzeczenia – że nawet w wypadku uchylecia przez SN na skutek skargi kasacyjnej orzeczenia sądu II instancji orzekającego w sprawie wieczystoksięgowej i przekazania

sprawy do ponownego rozpoznania wykluczone jest z uwagi na naturę postępowania wieczystoksięgowego stosowanie przepisu art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. W orzecznictwie SN można się jednak spotkać nawet z takimi rozstrzygnięciami. Wypadałoby się więc zastanowić – a jest to pytanie z gruntu retoryczne, podkreślające wadliwość glosowanego rozstrzygnięcia – jak miałyby orzekać w takiej kwestii sąd wieczystoksięgowy (rejonowy, I instancji), gdyby sąd II instancji w takiej sprawie orzekł identycznie jak SN, uchylając orzeczenie i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, np. dokonując wpisu do informatycznej księgi wieczystej. Niestety w praktyce z takimi rozstrzygnięciami można się spotkać.

Dlatego należy przyjąć, że w postępowaniach wieczystoksięgowych nie orzeka się w ogóle o kosztach postępowania, gdyż zawsze w każdej sprawie ma zastosowanie zasada z art. 520 § 1 k.p.c. za czym przemawiają poglądy Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego – wynikające z przytoczonych wyżej orzeczeń oraz stanowisk doktryny, za którymi opowiadają się w pełni autorzy tego komentarza.

Z powyższych względów glosowane rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2) sentencji postanowienia SN z dnia 13 stycznia 2012 r. nie zasługuje na aprobatę.

Wiesław Ślugiewicz, Piotr Ślugiewicz

Wiesław Ślugiewicz – sędzia w Sądzie Rejonowym w Bytowie.

Piotr Ślugiewicz – prawnik.